

WEEK VAN DE LENTEKRIEBELS

Draaiboek voor GGD-en

Colofon

Titel:

Week van de Lentekriebels

Auteur(s):

Elsbeth Reitzema

Illustraties:

Karel Hoogteyling

Uitgave:

Rutgers

Projectleider:

Elsbeth Reitzema

T: 030 - 232 98 08

E: e.reitzema@rutgers.nl

© 2019 Rutgers . Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming worden overgenomen.
Verzoeken tot overname of tekst kunnen schriftelijk worden gericht aan office@rutgers.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
1.1. Achtergrond.....	5
1.2. Opzet	5
1.3. Samenwerking GGD – Rutgers.....	7
2 Voorbereiding Week van de Lentekriebels	8
Planning	8
Nieuwsbrief	9
Tijdsinvestering.....	9
2.1. Werving scholen.....	10
Ondersteuning scholen.....	11
Ouders betrekken	12
Variatie op de Week	12
2.2. Samenstelling regionaal stimuleringssteam.....	12
Samenwerking Jeugdgezondheidszorg	13
2.3. GGD netwerkbijeenkomst en workshop leerkrachten.....	13
3 Uitvoering Week van de Lentekriebels	15
3.1. Kosten.....	15
3.2. Standaard activiteiten en materialen	16
Extra activiteiten en materialen.....	17
Activiteiten.....	17
3.3. PR.....	18

1 Inleiding

1.1. Achtergrond

Onvoldoende kennis over relaties en seksualiteit op jonge leeftijd verhoogt de kans op verwarring en onzekerheid rondom lichamelijke veranderingen in de puberteit en op negatieve seksuele ervaringen. Gezond seksueel gedrag wordt bevorderd door voldoende kennis, een positieve attitude en adequate vaardigheden met betrekking tot relaties en seksualiteit. De basis hiervoor wordt gelegd ver voordat van daadwerkelijke relatievorming of seksueel gedrag sprake is. De basisschoolleeftijd, waarop de interesse voor intimiteit en seksualiteit zich begint voor te doen, is hierin een belangrijk moment. Het is aangetoond dat vroege interventies op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling (waarbij kinderen onder andere vaardigheden leren op het gebied van relaties) positieve effecten kunnen hebben op de algehele psychische gezondheid in de adolescentie. Een goede begeleiding en stimulering kunnen voorkómen dat kinderen moeite krijgen met hun eigen seksualiteitsbeleving, zelfbeeld en met het vermogen relaties met anderen aan te gaan.

Het is dus belangrijk om met kinderen op jonge leeftijd over relaties en seksualiteit te praten. Toch wordt op lang niet alle basisscholen in Nederland aandacht besteed aan relationele en seksuele vorming.

In 2003/2004 heeft het Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie (NIGZ) een lespakket ontwikkeld over relaties en seksualiteit voor het gehele basisonderwijs, groep 1 t/m 8. Om dit lespakket te implementeren en relationele en seksuele vorming in het basisonderwijs te stimuleren heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in juni 2005 subsidie verleend aan het NIGZ voor het uitvoeren van een pilotproject om relationele en seksuele vorming te stimuleren in vijf regio's, in samenwerking met de regionale GGD-en. Dit project resulteerde in de campagne de 'Week van de Lentekriebels' waarbij een week lang rondom het begin van de lente, in maart, op alle deelnemende scholen aandacht wordt besteed aan relationele en seksuele vorming.

Het doel van de Week van de Lentekriebels is om relationele en seksuele vorming op basisscholen onder de aandacht te brengen vanuit een positieve invalshoek, en scholen te enthousiasmeren en te stimuleren dit thema op te nemen in het lesprogramma.

Sinds juni 2007 is de Rutgers de landelijke projectleider en coördinator van de Week van de Lentekriebels.

1.2. Opzet

Dit stimuleringsproject wordt uitgevoerd in één week, de 'Week van de Lentekriebels'. Maar scholen kunnen de Week daarna natuurlijk verlengen en voortzetten. In paragraaf 2.3 onder 'Variatie op de Week' vindt u meerdere variatiemogelijkheden. De Week van de Lentekriebels valt altijd in de week rond het begin van de lente (21 maart). Een voor jonge kinderen herkenbaar jaargetijde dat zowel thuis als op school geassocieerd wordt met liefde, nieuw leven en geboorte.

Het doel van de Week van de Lentekriebels is:

- relationele en seksuele vorming onder de aandacht brengen van de basisscholen in de deelnemende regio's;
- scholen bewust laten worden van het belang van relationele en seksuele vorming in het basisonderwijs;
- scholen stimuleren relationele en seksuele vorming in te passen in hun lesprogramma.

In de Week van de Lentekriebels wordt door de (regionale) GGD een aantal activiteiten georganiseerd en door de scholen uitgevoerd in groep 1 t/m 8 van het basisonderwijs.

Werving

Het project start in april met een werving, uitgevoerd door de GGD, onder de basisscholen in hun eigen regio. Daarnaast kunnen scholen zich ook zelfstandig opgeven/meedoen via www.seksuelevorming.nl/onderwijssoort/basisonderwijs/week-van-de-lentekriebels

Scholen in kwetsbare wijken

De focus wat betreft de werving ligt op scholen in kwetsbare wijken. Onderzoek wijst uit dat jongeren die opgroeien met een sekse-stereotype opvoeding (waarin jongens en meisjes verschillend worden benaderd) vaker seksueel grensoverschrijdend gedrag vertonen. Deze opvoedstijlen zie je weer vaker binnen gezinnen met een lage sociaal economische status. Zo zie je bij tienermoeders bijvoorbeeld dat een oorzaak gevonden wordt in traditionele rolpatronen. Meiden nemen dan eerder een afhankelijke houding aan ten opzichte van jongens en stellen hun eigen seksuele beleving op de achtergrond. Jongens die opgevoed zijn vanuit traditionele rolpatronen hebben weer vaker onrealistische beelden over seksualiteit wat kan leiden tot seksueel overschrijdend gedrag.

Gezinsklimaat

Onderzoek toont aan dat een warm gezinsklimaat de seksuele gezondheid van jongeren bevordert. Een warm gezinsklimaat houdt in dat ouders hun kinderen steunen, stimuleren en monitoren. Het effect van een warm gezinsklimaat is o.a. dat jongeren later beginnen met geslachtsgemeenschap, zich beter beschermen tegen zwangerschap en soa, door gebruik van anticonceptie/ condoom. Daarbij hebben deze jongeren een kleinere kans om ergens toe gedwongen te worden of om anderen te dwingen tot seks, positievere gevoelens rondom seksualiteit en betere vaardigheden op het gebied van seksuele interacties.

Ondersteuning Rutgers

GGD netwerk-bijeenkomst

Voor alle deelnemende GGD-en is er voorafgaande aan de Week een GGD netwerk- bijeenkomst. In deze bijeenkomst zullen nieuwe inzichten gedeeld worden en zullen de GGD medewerkers de gelegenheid krijgen om op inhoudelijk thema's met elkaar van gedachten te wisselen. De bijeenkomst zal doorgaans plaatsvinden in oktober – november voorafgaande aan de nieuwe Week van de Lentekriebels.

Workshop scholen

Na deze masterclass kan de GGD zelf een workshop aan de deelnemende scholen in de eigen regio geven. Deze workshop wordt, voorafgaande aan de Week, aan de deelnemende scholen aangeboden

door de GGD. In deze workshop wordt het werken met de lesmap Relaties & Seksualiteit en het belang van relationele en seksuele vorming uitgelegd, de materialen worden getoond en de organisatie van de Week van de Lentekriebels wordt besproken.

Tijdens de Week van de Lentekriebels begeleiden de GGD-en de scholen bij het uitvoeren van de activiteiten. Het is hierin aan de GGD of zij de scholen intensief begeleiden of hen meer zelfstandig de Week laten uitvoeren.

Evaluatie

Aan het einde van de Week van de Lentekriebels is het aan de GGD om de Week te evalueren bij de deelnemende scholen. Op basis van de evaluatieverslagen kan een lijn uitgezet worden voor het volgende jaar.

1.3. Samenwerking GGD – Rutgers

Rutgers is landelijke projectleider van de Week van de Lentekriebels. Bij de organisatie van de Week van de Lentekriebels kan de GGD samenwerking zoeken met regionale organisaties die een link hebben met het basisonderwijs. Voorbeelden hiervan zijn: bibliotheken; onderwijsbegeleidingsdiensten; gemeenten; school maatschappelijk werk. Dit om het draagvlak in de regio te vergroten.

2 Voorbereiding Week van de Lentekriebels**Planning**

Naar aanleiding van de ervaringen van de afgelopen jaren is er een globale planning gemaakt voor dit project. De planning is een richtlijn voor een goed verloop van het project.

Maand		Actiepunten
April	Start van het project	- Draaiboek doornemen (mogelijk vragen stellen)
	Werving scholen	- Lijst met adresgegevens van de scholen die geworven gaan worden opstellen - Wervingsfolders versturen, per post en/of digitaal
Juni	Samenstelling van team	- Regionale organisatie benaderen voor samenwerking
Juli	Overzicht deelnemende scholen	- Aanmeldingen ontvangen - Mogelijk scholen nabellen/ of nogmaals wervingsfolder digitaal nasturen Lijst met deelnemende scholen opstellen (adresgegevens, gegevens contactpersoon, aantal leerkrachten en leerlingen per school)
Augustus/ September		- Eventueel laatste werving via Jeugdgezondheidszorg/ of andere teams welke in september 'rondje' langs de scholen maken - Scholen zijn geworven
September	Activiteitenplan	- Brainstorm over in te zetten activiteiten - Activiteitenplan maken met scholen - Mogelijke kostenraming maken
Oktober	Scholen informeren	- Informatiebrief (mogelijk draaiboek) aan scholen versturen - Workshop scholen inplannen
November	GGD netwerkbijeenkomst	- GGD netwerkbijeenkomst volgen
December / Januari	Aanschaf materialen	- Aanschaf materialen begeleiden

Januari	Workshop scholen	- Workshop aan scholen geven
	Vorbereiden activiteiten	- Aanschaf materialen begeleiden - Organiseren van de activiteiten
Februari	Ouders informeren	- Informatiebrief voor ouders - Aankondiging nieuwsbrief of schoolkrant
	Vorbereiden PR	- PR-plan maken - Gegevens PR school inventariseren/ aan Rutgers versturen - Lijst PR-contacten maken - Persbericht maken
Maart	Puntjes op de i	- Contact met scholen over voorbereidingen - Check verspreiding materialen - Draaiboek van de Week maken
	Week van de Lentekriebels	- Scholen bezoeken en ondersteunen
	PR	- Pers te woord staan - Lijst met PR-contacten bijhouden - Persberichten verzamelen
April	Evaluatie	- Evaluatie door GGD
	Continuering	- Intern overleg plegen over continuering

Nieuwsbrief

Rutgers zal de GGD gedurende het jaar (ongeveer 4 keer) via een nieuwsbrief informeren over wat er gaande is in het project de Week van de Lentekriebels. In de nieuwsbrieven worden de stappen van het draaiboek, belangrijke data, organisatorische punten en mededelingen vermeld.

Tijdsinvestering

Het project zal een behoorlijke ureninvestering van de GGD-medewerker eisen. Er wordt geprobeerd, met de ervaringen die in de voorgaande jaren zijn opgedaan en met dit draaiboek, de planning zo strak te houden, zodat er zo effectief mogelijk gewerkt kan worden. De GGD moet voor dit project echter rekenen op een minimale investering van rond de 100 – 150 uur. De tijdsinvestering is echter mede afhankelijk van de mate van begeleiding van scholen, de keuze hiervoor kan de GGD zelf maken.

Bijvoorbeeld:

1. Tijdens de voorbereiding

- De GGD kan tijdens het werven alleen een flyer naar de scholen in de regio sturen. Qua tijdsinvestering is dat minimaal. Kiest een GGD er echter voor om de scholen persoonlijk na te bellen dan gaat daar veel tijd in zitten. Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om een stagiaire in te zetten of vanuit de jeugdgezondheidszorg extra in te zetten op werving. In de verschillende regio's is de jeugdgezondheidszorg wegens intensief contact met de school (school contactmomenten/ PGO's) een goed ingang naar de scholen, soms kan een medewerker via de Gezonde School Methode eenzelfde contactrol vervullen, in het kader van werving.
- Alle deelnemende scholen kunnen begeleiding van de GGD krijgen, dit vergt echter veel tijd. Er kan er ook voor gekozen worden dat de scholen die al eerder aan de Week hebben deelgenomen nu meer zelfstandig deelnemen.
- Tijdens de voorbereiding kan een programma op maat gemaakt worden voor elke school. Er kan ook een standaard kant-en-klaar pakket voor alle scholen in elkaar gezet worden. Maatwerk kost meer voorbereidingstijd.
- Extra activiteiten bedenken, organiseren en helpen uitvoeren vraagt tijd. Dit kan ook aan de school overgelaten worden.

2. Tijdens de Week van de Lentekriebels

- De GGD kan tijdens de Week niet of juist intensief contact onderhouden met de scholen in de regio. Ook hier zou een stagiaire voor ingezet kunnen worden
- De pers te woord staan en de hele PR rond de Week regelen kan een grote tijdsinvestering zijn, mogelijk kan hier een pr-medewerker van de GGD voor ingezet worden.

2.1. Werving scholen

Het is aan de GGD om te bepalen hoeveel scholen ze gaan werven, het streven is echter 10 á 20 (nieuwe) scholen per regio. Er kan hierbij een keuze gemaakt worden voor een intensieve begeleiding of een meer zelfstandige benadering. Bij de zelfstandige benadering worden zoveel mogelijk scholen in de regio geworven, dit kan soms wel oplopen tot 40. Deze scholen kunnen dan echter niet allemaal en intensief door de GGD ondersteund worden. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een grootschalige training voor meerdere scholen tegelijkertijd, in plaats van voor locatie of teamgerichte workshops voor docenten. Er kan echter ook gekozen worden voor een intensieve begeleiding waarbij minder scholen worden geworven die gedurende het project intensief worden begeleidt door de GGD.

Wervingsflyer en brief

Scholen worden geworven door het versturen van een wervingsflyer met daaraan een antwoordstrookje én een begeleidende brief. In deze brief (*Wervingsbrief scholen*) staat begeleidende informatie voor het aanmelden. Deze brief is door de GGD zelf aan te passen. Belangrijk is om hierin op te nemen of en welke extra ondersteuning wordt geboden door de GGD. Dit geldt zowel voor het organiseren van activiteiten als voor de kosten, tegemoetkoming of gehele vergoeding van de materialen.

De flyers kunnen besteld worden via office@rutgers.nl onder vermelding van 'bestelling flyer WvdL'. De GGD-en versturen de flyer (met retourenvelop), aan de scholen in hun regio.

- Scholen kunnen op het antwoordstrookje aangeven of ze mee willen doen aan de Week van de Lentekriebels en deze terugsturen aan de GGD.
- De scholen dienen zich ook op de website www.seksuelevorming.nl/weekvandelentekriebels aan te melden, dit dient tevens voor de registratie van Rutgers .

Er is ook een mogelijkheid om een extra digitale flyer (*Digitale flyer*) naar de scholen te sturen. Dit kan gelijktijdig, maar ook twee weken na het versturen van de gewone flyer, om zo de Week nog meer onder de aandacht te brengen.

Naast het versturen van de flyers is het raadzaam om scholen waar de GGD veel contact mee heeft na te bellen als zij voor de deadline nog niet gereageerd hebben.

Inzetten jeugdgezondheidszorg

Voor de werving van de scholen kan ook de JGZ worden ingezet. Zij hebben vaak intensief contact met de scholen en weten goed wat er speelt. Verpleegkundigen die langs de scholen gaan kunnen het project onder de aandacht brengen. Hiervoor is het *A4tje voor JGZ* gemaakt waarop beknopt alle informatie over de Week van de Lentekriebels staat. Dit A4tje kan door de GGD worden aangepast en aangevuld met informatie over de ondersteuning die de GGD biedt en met het aanbod van materialen. Ook kan de flyer aan de JGZ verpleegkundigen worden meegegeven als zij een school gaan bezoeken.

Ondersteuning scholen

Na de werving krijgen de deelnemende scholen een brief met nadere informatie over de Week (*Informatiebrief deelnemende scholen*).

De GGD kan het volgende ondernemen om scholen te enthousiasmeren en aan het project te binden:

- Een samenwerkingscontract voor scholen meesturen. (*Samenwerkingscontract voor scholen*). In voorgaande jaren is gebleken dat scholen de toegezonden informatie niet goed gelezen hadden, dus niet goed op de hoogte waren en zich daardoor alsnog terugtrokken;
- Een brief aan de scholen meegeven om de ouders te informeren over de Week van de Lentekriebels (*Informatiebrief ouders*);
- Scholen twee keer een nieuws e-mail sturen om ze op de hoogte te houden;
- Scholen die eerder hebben deelgenomen laten beslissen of ze geheel zelfstandig deel willen nemen. De GGD kan eventueel wel een aanbod doen om financieel of met materiaal te ondersteunen.
- De scholen ontvangen een Draaiboek voor de Week van de Lentekriebels (*Draaiboek Week van de Lentekriebels voor scholen*), mogelijk met aanpassingen van de GGD.

Als aankondiging van de Week van de Lentekriebels kan:

- een artikel in de nieuwsbrief of de schoolkrant geplaatst worden (*Nieuwsbriefartikel*);
- een poster van de week van de Lentekriebels door de GGD geprint worden (*Poster*) en op de deelnemende scholen opgehangen worden.

Ouders betrekken

Als een school mee gaat doen aan de Week van de Lentekriebels, is het belangrijk de ouders hiervan op de hoogte te stellen. Door ouders in een vroeg stadium te betrekken en te informeren, kan een school eventuele zorgen bij hen wegnemen. Uit ervaring is gebleken dat door het betrekken en informeren van ouders mogelijk weerstanden worden weggenomen.

De school kan de ouders bijvoorbeeld op de hoogte stellen middels een informatiebrief over De Week van de Lentekriebels, ook kan er nieuwsartikel in de schoolkrant geplaatst worden.

Voorafgaande aan de week kan de school een ouderavond organiseren. Hiervoor kan het Draaiboek voor een ouderavond gebruikt worden. De GGD kan er voor kiezen de ouderavond op de school te verzorgen. Ook kunnen organisatie als de NKO of Ouders & Co gevraagd worden de ouderavond te verzorgen.

Aan het einde van de Week kan er op de school een Oudertentoonstelling georganiseerd worden waarbij gemaakte producten, gedichten, tekeningen en dergelijke getoond worden. Het is ook leuk als de school bijvoorbeeld met de kinderen een theatervoorstelling maakt of de kinderen in de klas filmt tijdens de lessen over relaties en seksualiteit. Het is voor ouders erg leuk om hun eigen kinderen op film terug te zien. Dit stimuleert ouders om te komen. De school kan de ouders ook ondersteunen bij de seksuele ontwikkeling van hun kinderen door bijvoorbeeld een ouderbijeenkomst te koppelen aan de tentoonstelling.

Kijk [hier](#) voor meer tips om ouders te betrekken.

Variatie op de Week

Het streven is dat alle scholen in de Week meedoen met groep 1 t/m 8. Er kunnen natuurlijk redenen zijn waardoor dit niet mogelijk of wenselijk is om de Week in de geplande periode plaats te laten vinden.

De Week kan dan:

- verkort of juist verlengd worden;
- verschoven worden naar een ander tijdstip;
- alleen groep 7 en 8 mee laten doen aan de Week.

Het voornaamste streven blijft om scholen door de Week van de Lentekriebels te stimuleren structureel aandacht te besteden aan relationele en seksuele vorming, het tijdstip daarvan is minder belangrijk.

2.2. Samenstelling regionaal stimuleringssteam

Tijdens het project kan worden samengewerkt met regionale organisaties die een link hebben met het basisonderwijs. Een onderwijsproject dat gedragen wordt door meerdere instanties in de regio heeft immers een grotere kans van slagen. De vertegenwoordigers van deze organisaties vormen,

onder leiding van de GGD, het regionale stimuleringssteam. Hierbij valt te denken aan bibliotheken, onderwijsbegeleidingsdiensten, gemeenten of schoolmaatschappelijk werk. Het gaat er om dat de organisaties het basisonderwijs kennen, direct betrokken zijn bij het onderwijs, en bovendien het onderwerp 'relationele en seksuele vorming' belangrijk vinden. Het kan belangrijk zijn om er op te letten dat de organisaties creatief, initiërend en invloedrijk zijn en dat er goed mee samen te werken is. Met dit team kunnen de activiteiten voor de Week van de Lentekriebels bedacht en soms mede uitgevoerd worden.

Voorbeelden van organisaties:

- Bibliotheken
- Onderwijsbegeleidingsdienst
- Bureau Jeugdzorg
- Naschoolse opvang
- School maatschappelijk werk
- Brede school
- Welzijnswerk
- Dienst Stedelijk Onderwijs
- Gemeentelijke afdeling Jeugd & Onderwijs
- Centrum seksuele gezondheid

Met **bibliotheken** bijvoorbeeld zijn in de afgelopen jaren leuke ervaringen opgedaan. Zo hebben zij boekenlijsten en voorleesboeken met betrekking tot de thema's verzorgd. In diverse bibliotheken zijn tijdens en na de Week themahoeken ingericht met knutselmateriaal en tekeningen en er zijn gedichten tentoongesteld. Ook kan eventueel de prijsuitreiking van een georganiseerde wedstrijd worden gehouden in de bibliotheek.

Samenwerking Jeugdgezondheidszorg

Samenwerking met de Jeugdgezondheidszorg kan ook waardevol zijn voor de uitvoering van het project. De Jeugdgezondheidszorg kan zich gericht met de werving van scholen bezig houden. Vooral omdat zij vaak direct contact hebben met de scholen en veelal ook een goede signalerende functie hebben. Zij kunnen bij de GGD aangeven of- en waarom zij denken dat het geïndiceerd is dat een school meedoet.

Met de jeugdverpleegkundige van de deelnemende scholen kan bijvoorbeeld worden afgesproken dat de communicatie met deze scholen via hen verloopt. Zij kunnen met de scholen overleggen over de te organiseren activiteiten, de workshop aankondigen en scholen ondersteunen in de voorbereidingen en organisatie van de Week. Tevens zouden zij een ouderavond kunnen verzorgen. De GGD medewerker die het project leidt heeft dan meer een coördinerende rol.

2.3. GGD netwerkbijeenkomst en workshop leerkrachten

Voor de Week van de Lentekriebels zal er een masterclass gegeven worden aan de deelnemende GGD-en en hun collega's van de jeugdgezondheidszorg en/of andere medewerkers die zich met relationele en seksuele vorming in het basisonderwijs bezig (willen gaan) houden.

Tijdens de masterclass wordt ingegaan op:

- de seksuele ontwikkeling van kinderen;
- en gewerkt met relevante en actuele casuïstiek;
- de inbedding van relationele en seksuele vorming op scholen.

Door middel van de masterclass worden GGD medewerkers:

- getraind om zelf een workshop voor leerkrachten te verzorgen;
- voorbereid op het ondersteunen van leerkrachten/scholen m.b.t. tot het geven van relationele en seksuele vorming.

Leerkrachten en schoolleiding van de deelnemende scholen zullen daarna een workshop van de GGD aangeboden krijgen. De workshop heeft naast het geven van informatie over de Week van de Lentekriebels ook als doel te laten zien hoe een positieve en toegankelijke manier aandacht besteed kan worden aan relationele en seksuele vorming, rekening houdend met verschillende normen en waarden.

Voor de workshop zijn een programma en een PowerPointpresentatie gemaakt (*Workshop programma* en *PowerPointpresentatie*).

3 Uitvoering Week van de Lentekriebels

Het is de bedoeling dat er tijdens de Week van de Lentekriebels allerlei activiteiten op de deelnemende scholen plaatsvinden rondom relationele en seksuele vorming. De uitvoering van de activiteiten ligt bij de scholen met ondersteuning van de GGD. Bij voorkeur vinden de activiteiten in alle groepen plaats (1 t/m 8), uitzonderingen zijn hierop mogelijk (zie: variatie op de Week op blz. 10). Ook is het de bedoeling dat de ouders worden betrokken bij de Week.

Tijdens de Week wordt een aantal standaard activiteiten in alle regio's uitgevoerd. Daarnaast is er de keus uit een aantal extra activiteiten die door de GGD (eventueel samen met het regionale stimuleringssteam) en de scholen worden bedacht en georganiseerd.

3.1. Kosten

Het is aan de GGD om te beslissen of scholen alle kosten voor de activiteiten en de materialen zelf moeten betalen of dat de GGD de kosten voor haar rekening neemt, of hen in de kosten tegemoet komt.

Er zijn verschillende financiële mogelijkheden:

- bij enkele GGD-en valt de Week binnen het vaste aanbod van de diensten die ze leveren;
- sommige GGD-en maken geld vrij binnen het eigen budget;
- sommige gemeenten financieren het project door het in te kopen.

Zijn er onvoldoende financiële mogelijkheden bij de GGD dan:

- kan de GGD alleen het standaardpakket financieren;
- de GGD kan de scholen zelf laten betalen maar wel iets stimulerends afbieden in de vorm van een theatervoorstelling, een prijsvraag uitschrijven en de winnaars belonen met een leuke prijs voor de klas/school, enz.

Er zijn allerlei creatieve ideeën te verzinnen om scholen te enthousiasmeren om aan de Week van de Lentekriebels deel te nemen.

Een andere mogelijkheid is om een vast aantal scholen te werven, bijvoorbeeld tien, en die de materialen gratis aan te bieden. Dan is het goed om in de wervingsbrief te vermelden dat de eerste tien scholen die zich aanmelden gratis materialen krijgen.

3.2. Standaard activiteiten en materialen

De standaard activiteiten worden in elke regio en op elke school uitgevoerd. Daarbij horen een aantal materialen: het lespakket Kriebels in je buik en desgewenst aanvullende materialen en gadgets) die door elke school kunnen worden aangeschaft.

Lespakket Kriebels in je buik

Alle deelnemende scholen gebruiken het lespakket Kriebels in je buik. Dit online lespakket is te vinden op www.kriebelsinjebuik.nl

Voor het speciaal onderwijs is het lespakket Kriebels in je buik SO beschikbaar op www.kriebelsinjebuikSO.nl

Gadgets Week van de Lentekriebels

Alle gadgets en materialen voor de Week van de Lentekriebels zijn te vinden in de webshop van Rutgers. Met het zoekwoord Week van de Lentekriebels komen hier alle materialen naar boven die dan in te zetten zijn.

Oudertentoonstelling

Ter afsluiting van de Week vindt er, voor de ouders en andere naasten, op elke deelnemende school een tentoonstelling plaats van gemaakte producten (gedichten, tekeningen en dergelijke).

Draaiboek voor scholen

In het Draaiboek voor scholen (*download*) staat precies beschreven op welke manier scholen de Week van de Lentekriebels op hun school kunnen organiseren. Ook wordt er uitleg gegeven over de beschikbare materialen en hoe deze te gebruiken zijn bij de lessen. Tevens worden er lessuggesties gegeven en voorbeelden genoemd van activiteiten die op de school kunnen worden georganiseerd.

Informereren van ouders

Het is belangrijk dat ouders goed op de hoogte gesteld worden van de Week. Veel vragen en eventuele mogelijke weerstanden kunnen op deze manier worden weggenomen. Enthousiaste ouders kunnen zich opgeven voor extra activiteiten of hulp bij deze activiteiten tijdens de Week.

- De GGD kan de ouders op de hoogte stellen middels een informatiebrief over de Week van de Lentekriebels.
- De GGD kan een ouderavond op de school organiseren en verzorgen of kan dit uitbesteden aan bijvoorbeeld de jeugdverpleegkundige.
- De school kan zelf het 'Draaiboek voor een ouderavond' krijgen/aanschaffen en een ouderavond verzorgen.

Planning ouderavond:

- De ouderavond kan plaatsvinden voorafgaand aan de Week, om de ouders te informeren over het project. In het Draaiboek wordt precies beschreven hoe de GGD of school de ouderavond kan opzetten;
- De ouderavond kan ook tijdens, of na afloop van de Week georganiseerd worden. Het accent zal dan komen te liggen op de actualiteit van de Week of van het verloop en de ervaringen en resultaten.

Extra activiteiten en materialen

Extra activiteiten zijn die activiteiten die de GGD (mogelijk in samenwerking met het regionale stimuleringssteam) en de school bedenkt en voorbereidt. Dit kunnen heel uiteenlopende activiteiten zijn. Hieronder volgt een aantal voorbeelden. Zie ook:

www.seksuelevorming.nl/weekvandelentekriebels.

Activiteiten

Gedichtenwedstrijd

Er kan tijdens de Week een gedichtenwedstrijd georganiseerd worden. De kinderen maken bijvoorbeeld een 'elfje' of een ander soort gedicht over de liefde.

Een 'elfje' is een gedicht van elf woorden in vijf zinnen.

Eerste zin: 1 woord

Tweede zin: 2 woorden

Derde zin: 3 woorden

Vierde zin: 4 woorden

Vijfde zin: 1 woord

De gedichten kunnen door de school gebundeld worden tot een gedichtenboekje, op posterformaat worden opgehangen voor de tentoonstelling of worden voorgedragen. Zo is in één van de regio's een gedichtenwedstrijd in samenwerking met de bibliotheek georganiseerd, waarbij de winnende gedichten in de bibliotheek werden opgehangen.

Tekenwedstrijd

Voor de tekenwedstrijd geldt hetzelfde als bovenstaand verhaal.

Gastlessen

Er kunnen gastlessen gegeven worden door externe deskundigen. Te denken valt aan de GGD, een jeugdarts of jeugdverpleegkundige. Ook zouden workshops kunnen worden gehouden met schrijvers van kinderboeken.

Dagopening

De leerkrachten kunnen de dag openen met een kringgesprek waarbij steeds een ander onderwerp als thema wordt genomen. Te denken valt aan verliefdheid, verkering, puberteit, wat zit er aan je lijf, het verschil tussen jongens en meisjes, verschillende relatievormen en grenzen.

Theater

Op de website zijn diverse theater voorstellingen te vinden die in te zetten zijn tijdens de Week.

3.3. PR

Om het onderwerp relationele en seksuele vorming in het basisonderwijs uitgebreid onder de aandacht te brengen is het belangrijk dat de Week van de Lentekriebels zoveel mogelijk in de publiciteit komt.

Rutgers zal voor de start van de Week een landelijk persbericht doen uitgaan. De GGD verstuurt eveneens voorafgaand aan de Week een eigen persbericht waarbij gebruik gemaakt kan worden van voorbeelden en berichten van vorige jaren (*Voorbeeld Landelijk persbericht*, *Voorbeeld Regionaal Persbericht* en archief). In samenwerking met de communicatieafdeling van Rutgers wordt besloten wanneer het landelijke en regionale persbericht verspreid wordt.

Landelijk persbericht

Rutgers zorgt voor de landelijke publiciteit mogelijk in samenwerking met de GGD. Als de GGD zelf benaderd wordt door landelijke pers, zonder tussenkomst van Rutgers, is het de bedoeling deze door te verwijzen naar Rutgers .

Regionale pers

De GGD zorgt voor de contacten met de regionale pers, zoals huis-aan-huisbladen. Hierbij geldt ook dat er wel samenwerking met Rutgers gezocht kan worden. Als Rutgers door de regionale pers benaderd wordt, zal deze doorverwezen worden naar de desbetreffende GGD. Als GGD medewerkers vragen hebben met betrekking tot de pers, kunnen zij contact opnemen met de communicatieafdeling van Rutgers.

Tijdens en na de Week van de Lentekriebels geven Rutgers en de GGD-en door met welke media zij contact hebben gehad. Rutgers plaatst de berichten vervolgens op de website.

Persscholen

Het is de bedoeling dat elke regio, ten behoeve van de pers, één PR-school heeft. Concreet betekent dit dat de pers deze school kan bezoeken tijdens de Week om te filmen, te fotograferen en interviews af te nemen met leerlingen en leerkrachten. Het is van belang een PR-school van te voren goed te instrueren.

De GGD kan samen met de leerkrachten van de school doorspreken hoe zij willen dat de pers de school, leerkrachten en leerlingen benadert. Denk hierbij aan afspraken rond toestemming geven bij het interviewen en filmen van de kinderen (wie is daarbij aanwezig, wanneer moet ingegrepen worden, etc.). Zo is het aan te bevelen dat leerkrachten meeluisteren als kinderen interviews geven. Worden er antwoorden gegeven die het kind of anderen kunnen schaden, kan de leerkracht ingrijpen en de pers verzoeken dit niet uit te zenden of op te schrijven. Juist bij dit onderwerp is het belangrijk om de kinderen en de school te beschermen tegen ongewenste berichtgeving.

De GGD laat Rutgers via het formulier *Activiteitenplan van persscholen* weten welke activiteiten wanneer en waar plaatsvinden. Deze gegevens zijn tijdens de Week op de website te vinden voor de pers.